

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie wprowadza zmiany w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 23 stycznia 2019 r. w sprawie nagród ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki (Dz. U. poz. 182 oraz z 2020 r. poz. 429), zwanym dalej „nowelizowanym rozporządzeniem”, wydanym na podstawie art. 363 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 i 619), zwanej dalej „ustawą”. Zgodnie z powołanym przepisem minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, zwany dalej „ministrem”, określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe kryteria i tryb przyznawania oraz sposób wypłacania nagród za znaczące osiągnięcia w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej, wdrożeniowej lub organizacyjnej albo za całokształt dorobku, zwanych dalej „nagrodami”.

Celem projektu jest doprecyzowanie przepisów nowelizowanego rozporządzenia w zakresie w jakim określają podmioty obowiązane do wypłacania nagród przyznanych przez ministra.

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym nagroda może zostać przyznana z inicjatywy własnej ministra albo na wniosek złożony przez osobę kierującą podmiotem wymienionym w art. 7 ust. 1 ustawy. Nagrodę przyznaje się za znaczące osiągnięcia w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej, wdrożeniowej lub organizacyjnej albo za całokształt dorobku, przy czym w przypadku nagrody za znaczące osiągnięcie, o którym mowa w § 2 pkt 1–3 nowelizowanego rozporządzenia, nagroda może być przyznana jednej osobie – jako nagroda indywidualna albo grupie osób – jako nagroda zespołowa.

Nagroda indywidualna przyznana osobie zatrudnionej w podmiocie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1–7 ustawy (tj. uczelni, federacji podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki, Polskiej Akademii Nauk, instytucie naukowym Polskiej Akademii Nauk, instytucie badawczym, międzynarodowym instytucie naukowym utworzonym na podstawie ustawy działającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, Centrum Łukasiewicz, instytucie działającym w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz, Polskiej Akademii Umiejętności), jest wypłacana przez ten podmiot, ze środków finansowych przekazanych na ten cel przez ministra. Nagroda zespołowa jest natomiast wypłacana przez podmiot, którym kieruje wnioskodawca albo przez ministra, jeżeli została przyznana z jego inicjatywy.

Wypłata nagrody następuje jednorazowo na rachunek bankowy albo na rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej wskazany przez nagrodzoną osobę albo

w gotówce, w terminie 14 dni od daty zaksięgowania środków na rachunku bankowym tego podmiotu. Natomiast w przypadku osoby nagrodzonej na wniosek uprawnionego podmiotu lub z inicjatywy własnej ministra, która w dniu przyznania nagrody nie była zatrudniona w podmiocie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1–7 ustawy, wypłata tej nagrody jest dokonywana przez ministra na rachunek bankowy albo na rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej wskazany przez osobę nagrodzoną, w terminie 14 dni od dnia przekazania ministrowi numeru tego rachunku.

Na gruncie obecnego brzmienia § 10 ust. 1 nowelizowanego rozporządzenia wnioskodawcy podnoszą wątpliwości dotyczące podmiotów obowiązanych do wypłaty nagród osobom, które przestały być pracownikami podmiotów kierowanych przez wnioskodawców, ale nadal są zatrudnione w podmiotach, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1–7 ustawy. Wątpliwości wnioskodawców dotyczą również wypłaty nagród przyznanych na podstawie ich wniosków, w sytuacji gdy w skład nagrodzonego zespołu wchodzi zarówno osoby zatrudnione w kierowanych przez nich podmiotach, jak i osoby zatrudnione w innych podmiotach, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1–7 ustawy, lub zatrudnione poza systemem szkolnictwa wyższego i nauki, w tym cudzoziemcy. Należy bowiem przyjąć, że na podstawie obowiązujących przepisów może zaistnieć sytuacja, w której poszczególni członkowie nagrodzonego zespołu otrzymają nagrody od różnych podmiotów (wnioskodawca albo minister) i w różnych terminach – w zależności od podmiotu, który dokonuje wypłaty.

Wobec powyższego w projektowanym rozporządzeniu proponuje się wprowadzenie zmian doprecyzowujących.

W myśl projektowanego § 10 ust. 1 pkt 1 nowelizowanego rozporządzenia w przypadku nagrody przyznanej na wniosek – zarówno nagrody indywidualnej, jak i zespołowej – nagroda będzie wypłacana przez podmiot, którym kieruje wnioskodawca. Powyższa propozycja ujednolici rozwiązania w zakresie podmiotów obowiązanych do wypłaty nagrody przyznanej na wniosek. Należy bowiem zauważyć, że takie rozwiązanie funkcjonuje już na gruncie przepisów nowelizowanego rozporządzenia – zgodnie z § 10 ust. 2 pkt 1 nowelizowanego rozporządzenia nagrodę zespołową przyznaną na wniosek wypłaca podmiot, którym kieruje wnioskodawca.

W związku z proponowanym przeniesieniem obowiązku wypłaty nagrody na podmiot kierowany przez wnioskodawcę przewiduje się również rozszerzenie dotychczasowego katalogu podmiotów obowiązanych do wypłaty nagród i włączenie do niego również innych

podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 8 ustawy, tj. innych podmiotów prowadzących głównie działalność naukową w sposób samodzielny i ciągły. Należy zaznaczyć, że w dotychczasowym stanie prawnym nagrody dla osób zatrudnionych w tych podmiotach były wypłacane przez ministra (§ 10 ust. 4 zdanie pierwsze nowelizowanego rozporządzenia).

W pozostałym zakresie proponowana regulacja § 10 ust. 1 pkt 1 nowelizowanego rozporządzenia będzie miała, co do zasady, wymiar terminologiczny. W przypadku bowiem podmiotów, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1–7 ustawy, a więc dotychczas obowiązanych do wypłaty nagród na podstawie § 10 ust. 1 nowelizowanego rozporządzenia, są one tożsame z podmiotami, którymi kierują wnioskodawcy. Wynika to z faktu, że zgodnie z § 4 ust. 3 nowelizowanego rozporządzenia wnioskodawca może wskazać we wniosku jako kandydata do nagrody indywidualnej osobę zatrudnioną w kierowanym przez niego podmiocie, a do nagrody zespołowej – grupę osób, jeżeli w jej skład wchodzi co najmniej jedna osoba zatrudniona w kierowanym przez niego podmiocie.

Przewidziane w projektowanym rozporządzeniu regulacje dokonują także zmiany sposobu wypłacania nagród przyznanych z inicjatywy własnej ministra. W myśl projektowanego § 10 ust. 1 pkt 2 lit. a nowelizowanego rozporządzenia w przypadku nagrody przyznanej z inicjatywy własnej ministra osobie zatrudnionej w dniu jej przyznania w podmiocie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy, będzie ona wypłacana przez ten podmiot. Również w tym przypadku rozszerzeniu ulegnie katalog podmiotów obowiązanych do wypłaty nagród, który obejmie inne podmioty prowadzące głównie działalność naukową w sposób samodzielny i ciągły. Zgodnie zaś z projektowanym § 10 ust. 1 pkt 2 lit. b nowelizowanego rozporządzenia minister będzie wypłacał nagrody osobom, które w dniu przyznania nagrody z inicjatywy własnej ministra nie były zatrudnione w żadnym z podmiotów, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy.

W pozostałym zakresie regulacje odnoszące się do sposobu wypłacania nagród nie ulegną zmianie. Nowe brzmienie § 10 ust. 2 i 3 nowelizowanego rozporządzenia wprowadza jedynie zmiany dostosowujące do rozwiązań zawartych w projektowanym § 10 ust. 1 nowelizowanego rozporządzenia.

Zgodnie z projektowanym § 10 ust. 2 nowelizowanego rozporządzenia wypłata nagrody przez wnioskodawcę albo podmiot zatrudniający nagrodzoną osobę będzie następowała jednorazowo na rachunek bankowy albo na rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-

kredytowej wskazany przez nagrodzoną osobę albo gotówką, ze środków finansowych przekazanych na ten cel przez ministra, w terminie 14 dni od dnia zaksięgowania środków na rachunku bankowym danego podmiotu. Z kolei w myśl projektowanego § 10 ust. 3 nowelizowanego rozporządzenia wypłata nagrody przez ministra nastąpi również jednorazowo – na rachunek bankowy albo na rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej wskazany przez nagrodzoną osobę, w terminie 14 dni od dnia przekazania ministrowi numeru tego rachunku.

Proponowane rozwiązania pozwolą na usunięcie wątpliwości pojawiających się po stronie wnioskodawców. Jednocześnie wskazanie, jako podmiotów obowiązanych do wypłaty nagród, tych podmiotów, które z racji relacji łączących je z laureatami nagród, posiadają albo mogą uzyskać dane dotyczące kandydatów w zakresie niezbędnym do wypłacenia przyznanych nagród (np. miejsce zatrudnienia, numer rachunku) i wymagane dokumenty, czy oświadczenia, powinno przelożyć się na efektywność procesu wypłacania nagród.

Rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projektowane rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowane rozporządzenie nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projektowane rozporządzenie nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej.

Projektowane rozporządzenie nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowane rozporządzenie nie jest sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.